

στε δικαίως ἐλέγχθη ὅτι εἰς τὴν σκηνὴν αὐτὴν ἀκούει κανεῖς ὅλα ὅσα θὰ ἤκουε καὶ θὰ ἐβλεπε εἰς ἐπὶ γαίνε εἰς ὅλας τὰς ἀνηθίκους παραστάσεις, περιουσίας καὶ ἐφετεινάς! Ὑπάρχουν ὅμως καὶ σκηναὶ εὐφρεῖς. Ὁ στρατός, τὸ αὐτοκίνητον, ὁ Ζύπ, ἡ σύλληψις ὡς Βουλγάρου τοῦ Πετεινάρη, τὰ ἀναγνωσμάτια τῶν ἐφημερίδων, ἡ γυναικεία ψευδοαριστοκρατία εἶνε πολὺ εὐμορφοὶ παρελάσεις μὲ ἀρκετὴν ὄψιν κωμικότητος γραμμέναι. Τὸ ἔργον τελειώνει μὲ τὴν μονότονον ἀλλ' ὥραϊαν σκηνὴν τῶν μεταναστεύσεων. Ὅλοι φεύγουν ἐξ Ἑλλάδος, μέχρι καὶ τοῦ ὑποβολέως, καὶ ὁ Πετεινάρης βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπην του ἓν ἐνοικιαστήριον καὶ τὸ κολλᾷ ἄνωθ' ἐνὸς δρομολογίου ἀτμοπλοίου, ὀνομαζομένου «Ἑλλάς». Αὐτὰ εἶνε τὰ «Παναθήναια». Ἐχρουν εὐφυολογίας τῆς στιγμῆς, ἀπὸ ἐκείνας ποῦ συχνὰ κυκλοφοροῦν εἰς τοὺς κύκλους τῶν λογίων μας, καλαμπουρία δὲ ὧν ἀμέσως ἀναγνωρίζει τις τὴν πατρότητα τοῦ ἀγαπητοῦ Μπάμπη ὡς λ. γ. αὐτὶ-αὐτοψία, ἀδύνατος-ἀδυναμίτις, Παναμᾶς-ισθμός, ἐντριβής-μειστέριβη κ.λ.π. Ἡ κυριωτέρα ἐν τούτοις ἐπιτυχία ἦτο ἡ τελεία μίμησις τοῦ Ζύπ ἀπὸ τὴν κ. Γαβριηλίδου. Ἦρσε πολὺ καὶ εἰς αὐτὴν ὀφείλεται κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ σωτηρία τοῦ ἔργου. Αἱ γυναῖκες τοῦ θεάτρου μας ἤρχισαν νὰ γίνωνται Πιρσιναιῖ· ἤξεύρουσαν νὰ μιμοῦνται νὰ ἐνδύωνται ἐλκυστικά, μὲ γούστο, μὲ προκλητικότητα νὰ τραγουδοῦν ἐλαφρὰ τραγουδάκια, νὰ χορεύουν μὲ chiu. Εἰς τὴν «Κυρίαν τοῦ Μαξίμ» ἡ Κοτσπούλη, εἰς τὸν «Ἀρλεκίνον» καὶ τὰ «Παναθήναια» ἡ Γαβριηλίδου, ἡ Νίκα, ἡ Ρινάλη ἐδειξαν χάρισμα χαριτωμένα. Εἶνε αἱ πρῶται γυναικεῖαι ἐμφανίσεις τοῦ τοῦ Ἑλλ. θεάτρου, αἱ ἐλαφρῶς νεωτεριστικαί.

Εἰς τὸ θέατρον τῆς «Νεαπόλεως» ἐδῆθη ὁ «Ναστραδὶν Χότζας» τοῦ κ. Βώκου. Δὲν ἔχει δυστυχῶς καμμίαν σχέσιν μὲ τὸν ἔξυπνον Χότζαν τῆς παραδῶς ὡς. Εἶνε μία νεοελληνικὴ πολιτικὴ σάτυρα, ἥτις δὲν ἤρσει καθόλου.

Ὁ «Κολοκοτρώνης εἰς θάνατον» τοῦ κ. Ποταμιάνου ἀνήκει εἰς τὴν σειράν τῶν πατριωτικῶν ἔργων. Μετὰ τὸν Ὀθωνα—εἰς διαφόρους ἐκδόσεις—καὶ τὸν Καποδίστριαν, ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ Κολοκοτρώνη. Ἐτοιμασθῆτε τοῦ χρόνου διὰ τὸν Διάκον, τὸν Καραϊσκάκη καὶ ἔχει... ἡ Ἑλλ. ἐπανάστασις ἤρως διὰ μίαν πινθηκονταετίαν τοῦλάχιστον. Εὐτυχῶς ὁ «Κολοκοτρώνης» εἶνε γραμμένος ὅπως δῆποτε μὲ εὐσυνειδησίαν.

Ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τὰ κέντρα καὶ ἄς ἐνωτισθῶμεν τοῦ «Ἀθηναίου». Ἐδῶ εὗρον ἐφέτος ἄσυχον μερικὰ ἀνίατα ἔργα πλαιῖας παραγωγῆς, διαγραφέντα ἐκ τοῦ δρομολογίου τῶν νεωτέρων θεάτρων καὶ ζῶντα εἰς τοὺς περιπλανωμένους μόνον θιάσους τῶν ἐπαρχικῶν καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἀλλ' εἰς τὸ ἐνεργητικόν του τοῦ «Ἀθηναίου» ἔχει καὶ δύο—ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας; Δύσκολον νὰ ἀποφανθῇ τις. Τὸ «Ἐφημερώνει» καὶ τὴν «Χίμαιραν». Τὸ πρῶτον εἶνε τὸ κατὰ τ' πους μὴ βραβευθῆν, ἀλλ' ἐκθύμως ἐπαινέθην ἔργον τοῦ φιλότατου συνεργάτου μας κ. Καζαντζάκη ἐν τῷ ἐφετείνῳ Παντελιδεῖῳ διαγωνισμῷ. Εἶνε τὸ «Ἐφημερώνει» τὸ πρῶτον Ἑλλ. ἔργον τὸ φέρει τὴν σφραγίδα νέων ἀρχῶν, νέας ἀντιλήψεως, τὸ ὁποῖον τείνει πρὸς τὴν χορείαν τῶν ἔργων τοῦ Σούδερμαν, τοῦ Ἰψὺν τοῦ Χάουπμαν, ἂν ἐξαίρεση τις τὴν σκηναὶν τέχνην, ἥς ἀμοιρεῖ

ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Πρωταγωνίστρια εἰς τὴν «Χίμαιραν»

τὸ Ἐ. Ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἀπλή. Ἐρως μιά: γυναῖκα πρὸς τὸν ἀδελφόν τοῦ συζύγου της. Ζήτημα κοινωνικόν, τὸ ὁποῖον λύεται συνήθως κατὰ τρεῖς τρόπους. Ἡ γυνὴ ἥτις ἐκτός τοῦ ἀνδρός της ἔχει τὸ ἀτύχημα νὰ ἀγαπᾷ ἄλλον ἢ γίνεταί μοιχαλὶς, ἢ ἀποσεύγει καὶ λησμονεῖ τὸν ἐραστὴν μένουσα πιστὴ ἢ αὐτοκτονεῖ, ὅταν δὲν ἤμπορεῖ νὰ κάμῃ οὔτε τὸ πρῶτον οὔτε τὸ δεύτερον. Τὸ πρῶτον εἶνε ἡ ἀνηθικότης· τὸ δεύτερον ἡ ἠθικὴ· τὸ τρίτον, μίγμα ἠθικῆς καὶ ἀνηθικότητος. Τὸ Ἐ. τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τὴν τρίτην ὁδόν, ἐκρίθη ὡς ἔργον ἀνῆθικον διότι μία γυναῖκα ἡ ὁποία λατρεύεται ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἡ ὁποία ἔχει μητέρα φιλόστοργον καὶ τέκνον ὑπὲρ οὗ ὀφείλει καὶ ἀξίζει νὰ ζήσῃ καὶ ἡ ὁποία ἐν τούτοις λιποτακτεῖ ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ ρίπτει γύρω της πένθος διότι θέλει μὲν νὰ παραδοθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀνδραδέλφου της, ἀλλὰ φοβῆται τὴν κοινωνίαν—εἶνε κατὰ τι ἀνῆθικον. Καὶ ὄντως· εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ὑπερισχύει ὁ ἄνομος ἔρως. Εἶνε ἄρα γε αὐτὸ ἡ ἀλήθεια; Ἀλήθεια εἶνε ὅτι, θέλει κανεὶς ἢ ὅτι, πρέπει; Ἐὰν ὑπερίσχυον αἱ ὑλιστικαὶ ἰδέαι τοῦ ἱατροῦ ἐξ ὧν ἀφθονεῖ τὸ δράμα καὶ τῆς φίλης τῆς ἡρωίδος τῆς Φωφῆς, οἰκογένεια δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ, οὔτε θρησκεία, οὔτε ἀνθρωπισμός· ὁ φυσιολογικὸς νόμος ὁ προσιδιάζων εἰς τὰ ζῷα θὰ ἐκυριαρχεῖ. Ἡ ἁλῶ, ἡ ἡρώς τοῦ «Ἐφημερώνει» θέλει οἱ πόροι τοῦ σώματός της νὰ ἦσαν στόμακα διὰ νὰ φιλῇ ἀχόρταστα τὸν παράνομον ἐραστὴν. Μία λαχνεία, ἓνας ἐκφυλισμὸς διαφαίνεται, καὶ μόνον ἡ ὑπαρξὶς τοῦ παιδιοῦ τῆς τῆν ἀναχαίττει ἀπὸ τῆς κατωφερείας τοῦ σκανδάλου. Εὐρίσκειται μεταξὺ δύο